

**ПРО КУЛЬТУРНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ
ІЗ ЗАРУБІЖНИМИ КРАЇНАМИ
у січні 2020 року**

*(оглядова довідка за матеріалами
преси, інтернету та неопублікованими документами)*

В Україні

27 січня по всій країні відбулися меморіальні заходи до Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту. Їхньою центральною подією стала Всеукраїнська акція пам'яті жертв Голокосту «Шість мільйонів сердець», організована в Колонній залі КМДА Єврейським форумом України за підтримки Єврейського фонду в Україні А. Монастирського. У заході взяли участь представники дипломатичних місій ООН і Європейського Союзу, послы Ізраїлю, Великої Британії, Бельгії, Німеччини, Франції, Румунії, Молдови, тимчасово повірені у справах США та Канади в Україні, мер Києва В. Кличко, директор Департаменту культури КМДА Д. Попова та ін. Меморіальну церемонію відкрив струнний квартет *Cordes*. Пам'ять убитих вшанували і у Дніпрі. Зокрема 27 січня в Культурно-діловому центрі «Менора» відбулася презентація мультимедійного навчального посібника «Розслідування Голокосту від куль», створеного науковим центром «Яхад-Ін Унум» (Франція) та Українським інститутом вивчення Голокосту «Ткума».

22 січня Посольство Польської Республіки в Україні організувало в Національному історико-архітектурному музеї «Київська фортеця» захід з відзначення 157-ї річниці початку Січневого повстання. В урочистостях взяли участь Надзвичайний та Повноважний Посол Польщі в Україні Бартош Ціхоцький та численні представники дипломатичного корпусу в Україні – постійний представник Європейського Союзу Матті Маасікас, послы Бельгії, Швеції, Литви, Латвії, Угорщини, Білорусі та інших країн, а також представники української влади, зокрема, Віцепрем'єр-міністр України Д. Кулеба. Музичний супровід вечора забезпечив Молодіжний хор «Світич» Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя.

24 січня в Івано-Франківську було відкрито Угорський культурно-освітній центр. У церемонії взяли участь Генеральний консул Угорщини в Ужгороді Йозеф Бугайла, почесний консул Угорщини в Івано-Франківську та області В. Вишиванюк, керівниця новоствореного центру М. Нагорняк, представники місцевої влади та угорських товариств. Установа покликана стати осередком міжнародної співпраці обох країн. Подібні центри вже діють у Києві, Львові та на Закарпатті.

За кордоном

24 січня в рамках робочого візиту до Ізраїлю президент України В. Зеленський зустрівся з президентом Ізраїлю Реувеном Рівліном. Серед іншого В. Зеленський підняв питання розбудови Національного історико-меморіального заповідника «Бабин Яр». Також глава Української держави разом із дружиною відвідав ізраїльський Національний меморіал «Яд Вашем». Президентське подружжя оглянуло фотовиставку «Спалахи пам'яті» та поклало квіти до ділянок монумента «Долина знищених громад», присвячених пам'яті єврейських громад України та Польщі, частково або повністю знищених під час Голокосту.

Різдвяні свята

В Україні

Українці мали змогу ознайомитися з різдвяною музикою, традиціями та звичаями різних країн на численних культурних заходах. Зокрема 5 січня у рамках *Різдвяного фестивалю Bach Contemporary*, що проходив у Львівській національній філармонії, та 10 січня під час Міжнародного фестивалю органної музики «Органний собор» у Рівненській обласній філармонії органіст П'єр Зеворт (Франція) презентував сольні концерти «Bonjour Noel», які дозволили відчувати атмосферу французького Різдва. 8–12 січня XI Міжнародний фестиваль «Коляда на Майзлях» об'єднав у Івано-Франківську учасників з Канади, Іспанії, Румунії та Польщі. Своєю чергою колективи зі Словенії та Румунії представили традиції своїх народів у рамках VIII Фестивалю Маланок «Маланка – Фест», який 12 січня відбувся в Чернівцях. А фольклорні колективи з Литви, Польщі та Білорусі стали гостями Міжнародного етнофестивалю «Різдво у Луцьку», який 11–12 січня приймала Волинь. 4 і 5 січня Оркестр Гленна Міллера (США) під керівництвом Віла Салдена представив у столичному Міжнародному центрі культури і мистецтв святкову програму «Jazz Christmas». 13 січня в Національній філармонії України під орудою Констанції Фортунато (США) відбувся «Різдвяний родинний концерт» Міжнародного музичного табору. А 14 січня до Ужгорода за сприяння почесного консула України в Словаччині Станіслава Обіцького завітали юні колядники з міста Вранов-над-Топльоу. В атріумі Закарпатської

облдержадміністрації діти представили масштабне святкове дійство, яке відвідали Генеральний консул Словацької Республіки в Ужгороді Мірослав Мойжіта, почесний консул Словаччини в селищі Великий Березний О. Адамчук та керівництво області.

За кордоном

Водночас у різних куточках світу можна було відчутися дух українського Різдва. Українські громади відзначили Святвечір у США, Норвегії, Португалії, Туреччині, ОАЕ тощо. Представники української скаутської організації «Пласт» у Великій Британії та Чехії завітали з різдвяним вертепом до посольств України в цих країнах. 5 січня Товариство українців у Фінляндії провело у Гельсінкі свято «Українські різдвяні чудеса» з вертепом, колядками та народними обрядовими піснями. 7 січня у Торонто (Канада) організували святкування традиційного українського Різдва, на яке завітав мер міста Джон Торі. А 12 січня в цьому ж місті відбувся спільний святковий концерт канадського діаспорного хору «Веснівка» та львівського квартету *NewEns*. Українці у Польщі, Естонії та Нідерландах приєдналися до цьогорічної Міжнародної акції одночасного виконання колядки «Нова радість стала», яка відбулася 12 січня у рамках IV Всеукраїнського фестивалю вертепів «Вертеп-фест» (організатор – Благодійний фонд «Харків з тобою»). З 11 листопада по 29 січня тривала Міжнародна акція «Різдвяна зірка. Діти світу – захисникам України», ініційована Всеукраїнською лігою українських жінок спільно з Лігою українок Канади (відділ Торонто). Власноруч виготовлені різдвяні зірки та листівки для військових в зоні ООС передали, зокрема, діти з Українського культурно-освітнього центру «Родина» (Лісабон, Португалія), Українського культурно-мистецького центру «EtnoDim» (Бергамо, Італія) та Української школи в Арлоні (Бельгія). А 19 січня Український дім у Варшаві та вокальна студія «Мальва» (Польща) провели благодійний різдвяний концерт колядок «Від дітей для дітей» з метою збору коштів для Тернопільської міської дитячої комунальної лікарні.

Креативні індустрії

За кордоном

Проект «Дім Шкруба» української архітектурної студії *Sergey Makhno Architects* переміг на міжнародному конкурсі *XIII International Design Awards* (США) у номінації «Interior Design/Residential». Дизайн будинку вдало поєднує українську та японську культури. Переможців міжнародної премії 2019 року було оголошено 24 січня.

Мальовані на шовку фантазійні зображення Н. Колпакової було представлено на виставці-ярмарку *Formex*, яка 14–17 січня відбулася у Стокгольмі

(Швеція). Це вдруге роботи української дизайнерки відібрано організаторами для участі в одній із найбільших у Скандинавії виставок-ярмарків.

Дні культури

За кордоном

19–24 січня тривав Тиждень України в Державі Кувейт 2020, під час якого українське посольство представило низку різнопланових заходів. Культурною складовою форуму стали: фотовиставка до Дня Соборності України; вечір українського мистецтва під гаслом «МУЗИКА & МОДА & АРТ – заходи, що об'єднують Україну та гідно презентують її світу» за участі українських модних домів *VoleeYu Fashion House* та *S.Moroz*; майстер-клас з писанкарства від майстрині з України О. Андрійчук; вернісаж малюнків Всеукраїнського конкурсу «Щаслива дитина – квітуча Україна», який проводить галерея «Єлисаветград» у Кропивницькому. Яскравою мистецькою подією Тижня України став виступ симфонічного оркестру «Київ-Класік» разом із піаністом Є. Хмарою та співачкою К. Вовчук на Міжнародному культурному фестивалі «Аль-Курейн», який відбувся за організаційної та фінансової підтримки Національної Ради з питань культури, мистецтва та літератури Кувейту. У програмі звучали зразки української та арабської музики. Крім того, Є. Хмара дав сольний фортепіанний концерт у Вищому музичному інституті Кувейту.

Закордонне українство

В Україні

14 січня у Чернівецькому обласному художньому музеї відкрито виставку діаспорних листівок «Три празники в гості». У експозиції представлено понад 50 листівок українських художників, які у ХХ ст. емігрували до США – вихідця із Покуття Василя Залуцького та уродженців Львівщини Едварда Козака й Петра Андрусіва.

29 січня у Луцьку відбулася презентація книжкової колекції зі 124 книг, які подарував Волинській державній обласній універсальній науковій бібліотеці ім. Олени Пчілки представник української діаспори США Михайло Герець. До колекції увійшли цінні закордонні видання українською мовою, що побачили світ у Нью-Йорку, Вінніпегу, Мельбурні тощо.

За кордоном

До Дня Соборності України в Аммані у приміщенні українського посольства було проведено презентацію поетичних збірок В. Бричкової-Абу Кадум. Українська діаспорна поетеса представила книгу «Куди ж це ти, Каче?..», присвячену захисникам України, які відстоюють незалежність та цілісність країни

на сході, та збірку «Про тебе», видану за сприяння Міністерства закордонних справ України та Посольства України в Йорданії.

26 січня в Мюнхені (Німеччина) відбулося урочисте вручення подяк від Національного музею Голодомору-геноциду активістам української громади Баварії, які взяли участь у міжнародному проєкті «Аудіогід для кожного» та переклали текст оглядової музейної екскурсії на німецьку мову. Генеральний консул України в Мюнхені Ю. Ярмілко подякував волонтерам М. Франкевичу, Н. Ткачук, Н. Михайловій, М. Добрянському, Н. Савченко та О. Цольнер за допомогу у важливій справі донесення до іншомовних аудиторій інформації про злочин комуністичного режиму проти українського народу.

23 січня у столиці Чехії відбулася презентація книги О. Пеленської «Україна поза Україною», що вийшла завдяки підтримці Слов'янської бібліотеки у Празі та канадського Наукового товариства імені Шевченка. У виданні зібрано понад 300 статей, присвячених життю і творчості українських діячів у міжвоєнній Чехословаччині – Олександрю Олесю, Івану Огієнку, Олександрю Колесі, Галині Мазепі, Олені Телізі й ін., а також українським установам та організаціям, що діяли в той час.

20 січня український ансамбль пісні та танцю «Русалка» з Хенгело (Нідерланди) відзначив 65-річчя своєї діяльності та 20-річчя першої поїздки колективу в Україну. Нині художнім керівником ансамблю є О. Копаничук, а у його складі не лише вихідці з України, а й чимало нідерландців.

19 січня в Лісабоні у Палаці незалежності відкрито благодійну виставку-продаж «Стежками війни». До неї увійшло майже 200 картини та світлин, авторами яких є захисники України від російської агресії на Донбасі. Подію організувала Благодійна асоціація «Янголи милосердя» (створена українською громадою у Португалії) за сприяння депутата Асамблеї Лісабона з українським корінням Аліни Холл та за підтримки Міністерства у справах ветеранів України. 26 січня експозицію також презентували на Ярмарку українських талантів у Албуфейрі. Отримані кошти передадуть авторам робіт.

У січні адміністрація міста Марінга (штат Парана, Бразилія) виділила дві земельні ділянки місцевій українській громаді. Одну для будівництва Площі України, а другу для спорудження Українського культурного центру – осередку фольклорного гурту «Верховина».

Мистецькі заходи

За кордоном

За сприяння Посольства України в ОАЕ Український академічний фольклорно-етнографічний ансамбль «Калина» представив нашу країну на фестивалі культурної спадщини *Zayed Heritage Festival*, який з 29 листопада по 1 лютого тривав у Абу-Дабі.

Музика В Україні

30 та 31 січня у Національній опереті України за підтримки Посольства США в Україні та Національної спілки театральних діячів України реалізовано Україно-американський проєкт «Код Гершвіна». У програмі лунали твори знаного американського композитора з українським корінням Джорджа Гершвіна у виконанні Симфонічного оркестру Київського національного академічного театру оперети під орудою Девіда Чарльза Абелла (США). Спеціальним гостем проєкту став піаніст-віртуоз Флоріан Файльмайр (Австрія). Особливо тепло українська публіка сприйняла композиції, натхненні українським мелосом, зокрема «Summertime».

27–29 січня у Києві та Львові тривав *XIII Міжнародний проєкт Jazz Kolo* з програмою «Alegria», яка об'єднала джазових виконавців з трьох країн – Лео Мінакса (Бразилія), Стіна Расмуссена і Йонаса Йогансена (Данія) та І. Закуса (Україна). Проєкт *Jazz Kolo* створений для підтримки українського джазу, спрямований на співпрацю музикантів різних країн та розвиток української імпровізаційної музики.

Цього місяця низка знаних закордонних виконавців виступила в Україні. Зокрема 11 січня в Національній філармонії України дала сольний концерт піаністка Сара Чен (США). 13 січня в Національній музичній академії України ім. П. Чайковського відбувся «Вечір скрипкової музики: Цянь Чжоу та друзі» за участі професорки *Музичної консерваторії Yong Siew Toh* – Цянь Чжоу (Сингапур). Крім того, іменита музикантка провела майстер-клас для студентів академії. Своєю чергою скрипалька Еллі Сах (Південна Корея – США) долучилася до проєкту «4+4. Чотири пори року» від Академічного камерного оркестру «Віртуози Львова», який 12 січня відбувся у Львівській національній філармонії. 11 січня у Сєверодонецьку на чолі з почесним диригентом Академічного симфонічного оркестру Луганської обласної філармонії Куртом Шмідом (Австрія) відбувся святковий концерт «Новорічна подорож – від Карпат до Альп». А солісти Будапештської опери Флоріана Заматоцкі та Гіперт Бела Турпінські (Угорщина) у супроводі Академічного симфонічного оркестру Хмельницької обласної філармонії презентували в Хмельницькому (19 січня) та Кам'янці-Подільському (20 січня) програму «Budapest Show».

14–17 січня Американський дім у Києві організував *Creative Music Incubator* за участі американського тріо *Derik Nelson & Family*. Колектив провів для українських музикантів-початківців навчальні сесії, присвячені створенню пісень, розвитку творчих ідей і засадам креативного бізнесу.

За кордоном

20 січня в Сингапурі ректор Національної музичної академії України ім. П. Чайковського – М. Тимошенко та керівник *Музичної консерваторії Yong Siew Toh* – Бернард Ланскі підписали угоду про співпрацю між двома закладами. *Консерваторія Yong Siew Toh* діє при Національному університеті Сингапуру, який входить до двадцятки кращих музичних вишів світу.

11, 12 та 14 січня у Римі (Італія) та Ватикані відбулися концерти органної музики українського органіста Д. Морозова, з. а. України О. Ширяєвої та солістки Міланської та Римської опер Марії Раткової. Органна музика лунала в античному храмі Пантеон у Римі, під куполом Собору Святого Петра, а також в академічному залі Папського інституту сакральної музики. На останньому концерті були присутні глави понад 35 дипломатичних місій, акредитованих при Апостольській Столиці, українське та ватиканське духовенство, а також представники Вселенського Патріархату. Подію організували Посольство України при Святому Престолі, Папський інститут сакральної музики та представник Папського дому – Джузеппе Тедескі.

Упродовж 22 грудня – 6 січня на запрошення Філармонічного камерного оркестру Берліна (Німеччина) Академічний камерний оркестр «Віртуози Львова» концертував у Берлінській філармонії і Лейпцизькому Гевандгаузі.

З 26 грудня по 7 січня Академічний симфонічний оркестр «INSO-Львів» гастролював Швейцарією і Німеччиною на запрошення концертних агенцій цих країн: *Sordino Ediziuns Musicalas GmbH* та *Pro Arte* відповідно. До новорічного туру під керівництвом диригентів Сімона Камартіна (Швейцарія) та В. Сивохіпа (Україна) також приєдналася українська солістка Л. Осташ та швейцарські виконавці Саломе Кавен, Алекса Деплазес і Кріста Хеер. Музиканти виступили в трьох швейцарських комунах – Дізентісі, Фалері, Унтерваці, та семи німецьких містах – Штокасі, Пфулендорфі, Оберндорфі, Бергіш-Гладбасі, Зігмарінгені, Райнфельден-Бадені та Вальдсхут-Тінгені. Концерт у Швейцарії записувався для радіо.

Не менш насиченим був цей період і в Академічного симфонічного оркестру Львівської національної філармонії – з 18 грудня по 3 січня колектив дав 11 концертів у Китаї. Музиканти виступили на провідних концертних майданчиках КНР – *Beijing Concert Hall* у Пекіні та *Shengjing Grand Theater* у Шеньяні, а також у містах Джуронг, Яньтай, Цзінань, Чженьцзян, Нанкін та Фошань. Диригували В. Сивохіп і Фан Тао. А 10 січня філармонійний оркестр під орудою С. Хоровця акомпанував польській оперній співачці Ренаті Джонсон-Войтович під час концерту «Oh! Mia vita!» у Перемишлі (Польща), яким розпочався тур на підтримку дебютного сольного альбому виконавиці.

Гурт *DZ'OB* та реперка *alyona alyona* представили Україну на масштабному музичному шоукейс-фестивалі *Eurosonic Noorderslag* у Гронінгені (Нідерланди, 15–18 січня).

Хореографічне мистецтво

За кордоном

Студія сучасного танцю «Бродвей» з Чернігова здобула перемогу на XVIII Міжнародному фестивалі-конкурсі «Інтершоу» у категорії «Хореографія». Захід тривав 4–9 січня у місті Новий Тарг (Польща).

Театр

В Україні

У Київському академічному театрі драми і комедії на лівому березі Дніпра тривали прем'єрні покази вистави «Сімейний альбом/ Album di Famiglia», реалізованої за підтримки Посольства Італії в Україні та Італійського інституту культури в Україні. Режисером постановки виступив італійський митець Маттео Спіацці, який спеціалізується на сучасній *Commedia dell'Arte* («Комедія масок»). Прем'єра вистави відбулася 14 грудня.

За кордоном

У другій половині січня в Нідерландах гастролював Дніпропетровський академічний театр опери та балету зі своєю новою постановкою опери Дж. Верді «Набукко», диригентом-постановником якої виступив нідерландський митець Єрун Вієрінк. Колектив виступив у Гаазі, Венраї, Ейндховені, Зутермері та інших містах.

Кіно

В Україні

22–29 січня показами у столичних кінотеатрах в Україні стартував XV Фестиваль «Вечори французького кіно». У традиційній добірці найкращих актуальних стрічок з Франції представлено п'ять картин: «Особливі» (реж. Олів'є Накаш, Ерік Толедано), «Портрет дівчини у вогні» (реж. Селін Ск'ямма), «Однієї чарівної ночі» (реж. Крістоф Оноре), «Крихітка зомбі» (реж. Бертран Бонелло) та «Нотр-Дам» (реж. Валері Донзеллі). Фільми демонструвалися мовою оригіналу з українськими субтитрами.

16 січня в український прокат вийшла фантазійна драма «Віддана» Х. Сиволап за мотивами книги С. Андрухович «Фелікс Австрія». Одну з головних жіночих ролей у картині зіграла Маріанна Янушкевич (Польща). До того ж наприкінці січня компанія *FILM.UA* продала права на показ цієї стрічки у Польщі. А 30 січня відбулася прем'єра патріотичної української комедії В. Тихого «Наші котики», створеної кінокомпаніями «Бедлам Продакшн» (США),

«Директорія кіно» (Україна) та «Банесто Продакшн» (Канада) за підтримки Українського культурного фонду та Державного агентства України з питань кіно.

З 20 по 24 січня у Києві тривав третій цикл міжнародної навчальної програми для кінокомпозиторів *Envision Sound* від Британської Ради в Україні та Довженко-Центру. Менторкою цього річної програми виступила композиторка та професорка Королівського музичного коледжу в Лондоні – Енріка Шандроне (Велика Британія), а кураторкою – А. Загайкевич (Україна). Учасниками інтенсиву стали десять композиторів із шести країн: Башар Юндер (Туреччина), Мартін Данчев (Північна Македонія), Давід Мастікоса (Боснія та Герцеговина), Ілля Одегов (Казахстан), Майя Курчич (Сербія), Є. Лацько, М. Смоголь, М. Макеев, С. Вілка та В. Хазан (Україна). У рамках заходу відбулася творча лабораторія, нетворкінг, індивідуальні консультації з фахівцями. Також уперше учасники *Envision Sound* змогли записати фрагмент своєї музики з оркестром *Kyiv Fantastic Orchestra*. Завершили навчальний курс традиційні кінопокази з живим музичним виконанням. Зокрема документальна стрічка С. Мозгового «Сіль з Бонневіля» (2020) демонструвалася у музичному супроводі композиторів Звяда Мгебрішвілі та Луки Лебанідзе (Грузія), випускників програми *Envision Sound 2019*. А інструментальну імпровізацію за мотивами ірландського та українського фольклору до кінокласики Р. Флаєрти «Людина з Арану» (1934, Ірландія) виконали Уна Монахан (Північна Ірландія), А. Загайкевич та С. Охрімчук (Україна).

За кордоном

Український кінематограф було високо оцінено на численних міжнародних кінофорумах. Зокрема І. Цілик відзначено за найкращу режисуру документального фільму у секції *World Documentary Competition* на фестивалі незалежного кіно *Sundance Film Festival 2020* (США, 23 січня – 2 лютого). Перемогу режисерці принесла стрічка про сім'ю, яка живе в «червоній зоні» на Донбасі – «Земля блакитна, ніби апельсин» (Україна – Литва). Драма «Атлантида» В. Васяновича отримала головну нагороду кінофестивалю *Tromsø International Film Festival* – премію *Aurora* (Норвегія, 13–19 січня). Мінісеріал «Чорнобиль» (Велика Британія – США), написаний Крейгом Мезіном та зрежисований Юганом Ренком, здобув нагороду 77-ї Премії «Золотий глобус» у номінації «Найкращий телефільм або мінісеріал» (США, 6 січня). Модель четвертого енергоблоку для серіалу створила українська студія *Postmodern Digital*, яка є частиною *FILM.UA Group*. На міжнародному кінофестивалі фільмів жахів *Hollywood Blood Horror Festival* (США) стрічка «Сторонній» режисера та сценариста Д. Томашпольського перемогла у номінації «Найкращий оригінальний сценарій». Картина «Співає Івано-Франківськтеплокомуненерго» Н. Парфан змагалась у міжнародній конкурсній програмі документальних фільмів *XXXI Trieste*

Film Festival (Італія, 17–23 січня). На цьому ж фестивалі у європейській програмі розвитку кіно *First Cut+*, що пройшла в рамках індустріальної секції *When East Meets West*, було представлено проєкт повнометражного фантастичного фільму «Свято хризантем» С. Мозгового. 26 січня в Солотурні під час кінофестивалю *Solothurner Festtage* відбулася швейцарська прем'єра копродукційної стрічки Д. Онищенко «Забути», створеної за підтримки Міністерства культури України та Швейцарського кінофонду. Проєкт дебютного повнометражного фільму «Вакуум» Л. Сміт було відібрано до ювілейної десятої міжнародної сценарної лабораторії *Midpoint Feature Launch 2020*, яка реалізується за підтримки програми ЄС «Креативна Європа», Міністерства культури Чехії, Чеського кінофонду та Словацького аудіовізуального фонду. Навчання та робота над проєктами триває впродовж усього 2020 року та включає сесії в Італії, Словаччині та Чехії.

22–26 січня у Брюсселі в *Центрі образотворчих мистецтв BOZAR* (Бельгія) у рамках третього міжнародного проєкту *Bridges. East of West Film Days*, присвяченого кінематографу східноєвропейських країн, пройшли Дні українського кіно. У програмі представлено як нові українські стрічки, так і кінокласику: антиутопію «Атлантида» В. Васяновича, трагікомедію «Вулкан» Р. Бондарчука, документальну стрічку «Тато – мамин брат» В. Ількова, мелодраму «Короткі зустрічі» К. Муратової. Організаторами форуму виступили Державне агентство України з питань кіно, кінокомпанія «Артхаус Трафік» та Асоціація українців Бельгії за підтримки Посольства України в Королівстві Бельгія.

8 січня документальним фільмом «Державні похорони» розпочалася ретроспектива українського режисера С. Лозниці в Синематеці при Національному центрі мистецтва і культури Жоржа Помпіду в Парижі (Франція). Кіноогляд включає демонстрацію стрічок «Щастя моє», «Подання», «Сьогодні ми побудуємо будинок», «Життя, осінь», «Поселення», а також авторський майстер-клас. Картини С. Лозниці поетичні та політичні водночас, їх вирізняє гостра критика тоталітарного та посттоталітарного суспільств. Подія триватиме до 8 березня.

А 24 січня у Парижі в Українському культурному осередку ім. В. Сліпака відбулася презентація документальної стрічки С. та Д. Балабай «Французьке обличчя Львівщини/Le visage français de la région de Lviv», створеної за підтримки Посольства України у Франції, Управління публічної дипломатії МЗС України, Департаменту внутрішньої та інформаційної політики Львівської облдержадміністрації, «Альянс Франсез» у м. Львів, низки громадських організацій. Кінопроєкт зорієнтований на висвітлення фактів культурного співіснування між французами та українцями на прикладі Львова і Львівської області та покликаний популяризувати українсько-французькі взаємозв'язки й актуалізувати пам'ятки та місця пам'яті французької культури. Ідеолог проєкту – історик і архівіст В. Кметь.

Візуальні мистецтва В Україні

24 січня Надзвичайний і Повноважний Посол Литви в Україні Марюс Януконіс відкрив у Вінниці українсько-литовську виставку «Подих війни», організовану литовським посольством, Музеєм української марки ім. Я. Балабана та Вінницькою міськрадою. У експозиції роботи литовських і українських художників, створені 23–29 вересня 2019 р. під час першого спільного «Пленеру на лінії фронту» у Станиці Луганській. З литовського боку до проєкту приєдналися Вігантас Веяс, Саулюс Паукштис та Грета Бернотайте. Митці спробували передати відчуття, які виникають у цивільної людини під час перебування біля межі з окупованою частиною Донбасу.

Вперше у Києві в Національному музеї українського народного декоративного мистецтва представлено роботи словацько-французького художника-скляра Яна Зорічака. На відкритті 30 січня твори митця репрезентувало подружжя колекціонерів Іван та Ленка Белли (Словаччина). Куратори виставки – генеральний директор Національного музею українського народного декоративного мистецтва Л. Строкова та директор Музею скла у Львові М. Бокотей. Експозицію можна оглянути до 10 березня.

З 22 січня до 2 лютого в Музеї історії міста Києва тривала фотовиставка «Кольори Індії», приурочена до 70-річчя Дня Республіки Індія. Визначні місця цієї країни та повсякденне життя її мешканців представлено роботами індійського та українських фотографів – Капіша Гаура, н. х. України Ю. Камишного та Г. Кравця. Організатор заходу – громадська організація «Товариство „Україна – Індія”».

А 20 січня – 9 лютого в столичній галереї «Митець» проходила художня виставка «Jhana-Kala», до якої увійшли 143 роботи Шрі Чинмоя (Індія – США). Живопис митця значною мірою становлять абстрактні містичні твори, створені в оригінальній авторській манері.

З 6 грудня до 1 лютого у столичній галереї «Щербенко Арт Центр» діяв виставковий проєкт «Квіти», який презентував роботи шведської художниці Олександри Ларссон-Якобсон у діалозі з творами М. Куліковської, яка створювала їх разом з архітектором У. Вінніченком і режисеркою А. Гонтар.

Авторські ляльки Ренати Голашевської-Адамчик (Польща) поряд із роботами українських мисткинь експонувалися на виставці «Лялькове диво», що з 10 грудні по 12 січня діяла в Національному музеї Тараса Шевченка.

31 січня в Чернігівському обласному художньому музеї ім. Г. Галагана відкрито авторську виставку «Chromesthesia» Луїджі Россі (Італія – Мальта). Окрім презентації своїх творів, художник провів майстер-клас і зустрівся з ціновувачами сучасного мистецтва в рамках музейного проєкту «Кава з Галаганом».

За кордоном

16 січня в Українському інституті Америки (США) за участі Генерального консула України в Нью-Йорку О. Голубова відбулося відкриття виставки американської фотохудожниці Джейті Блетті «Лінія фронту – мирне життя. Українські революціонери забутої війни». До експозиції увійшли світлини, зроблені мисткинею під час поїздок у зону бойових дій на сході України навесні 2018 р. Виставка діятиме до 8 березня.

Роботи українського іконописця О. Клименка поряд із іншими творами сучасного сакрального мистецтва було представлено на виставці «За життя світу. Сучасні ікони Росії, України та інших країн», яка 13–20 січня діяла у Бернардинському соборі в Парижі (Франція). Українські ікони, написані на дошках від скринь для набоїв, привезених із передової, особливо контрастували з традиційними візантійськими образами. Завдяки такій художній мові митець розповідає світу про війну в Україні. У рамках заходу також було проведено конференцію, в якій, зокрема, взяла участь співзасновниця Культурного центру Анни Ярославни у Санлісі, сучасна мисткиня Анна Кантер. Ініціатором виставки, яку задумано як продовження роботи комісії «Правда, справедливість і відновлення миру між Росією та Україною, спільно з Європейським Союзом», виступив французький історик та богослов із російським та українським корінням Антуан Аржаковський. Подія стала першою спробою у створенні майданчиків для зустрічей і діалогу між громадянським суспільством України, Росії та Західної Європи. Захід відбувся за підтримки Коледжу Бернардинів, Французького інституту та інших інституцій.

У рамках 50-го Всесвітнього економічного форуму, який з 21 по 24 січня проходив у Швейцарії, *PinchukArtCentre* представив в Українському домі в Давосі твори нової генерації українських митців: Саші Авербах, Миколи Карабінювича та Лесі Хоменко.

8 січня з. х. України О. Шупляк презентував у Мадриді свою виставку «Imaginarium». З роботами митця можна було ознайомитися до 31 січня. Вернісаж відбувся за підтримки Посольства України в Королівстві Іспанія та Спільки української молоді в Іспанії.

З 9 січня по 20 лютого в берлінській галереї «EIGEN + ART» (Німеччина) проходить виставка Л. Наконечної «Images from abroad». Це результат кількарічної роботи художниці над такими темами, як політичний вимір ландшафтів, зміщення кордонів та конфліктів, відсторонення від картин невідомих контекстів і спроба досягнути їх через аналітичне мислення.

Музей фотографії *FOAM* в Амстердамі (Нідерланди) включив роботу українського фотографа Валентина Бо до своєї колекції.

Музеї. Охорона культурної спадщини В Україні

У результаті дворічної кропіткої роботи в Україну було повернуто картину М. Паніна «Таємний від'їзд Івана Грозного перед опричиною» (1911 р.), незаконно вивезену німецькими окупантами під час Другої світової війни. Передача американським подружжям Г. і Д. Трейсі картини в дар нашій країні стала можливою завдяки взаємодії Посольства України в США, Міністерства культури, молоді та спорту України, Державного департаменту США, ФБР і Дніпропетровського художнього музею (з якого й було викрадено полотно). До повернення художнього твору в Мистецькому арсеналі у Києві було організовано виставку «Спецвантаж! Історії повернення українських культурних цінностей». З 4 січня на виставці експонувалася і робота М. Паніна. По завершенні виставки картину передали Дніпропетровському художньому музею. Подія стала не лише промовистим жестом стратегічного партнерства між Україною та США, а й міжнародним визнанням втрат України під час Другої світової війни, адже з поверненням культурних цінностей законному власнику – Україні, повертається і національна пам'ять про здобутки нашого народу. Це питання особливо актуальне в наш час, коли вперше з часів Другої світової війни Україна знову втрачає величезні масиви культурних цінностей через анексію Криму та війну на сході.

У Олиці на Волині завдяки фінансуванню Національного інституту польської культурної спадщини за кордоном «Полоніка» відновлено фасад Колегіального костелу Святої Трійці – пам'ятки національного значення. Святиня є унікальним об'єктом, до її творців зараховують італійських проєктантів Б. Моллі й Дж. Маліверна, а також скульпторів М. Ерієнберга і М. Германуса. Реалізатором реставраційних робіт обсягом 1,97 млн злотих став польський Фонд культурної спадщини.

23 січня Генеральний консул Угорщини в Ужгороді Йозеф Бачкаї відкрив у Чернівецькому обласному художньому музеї виставку вітражів та мозаїки угорського майстра Рота Мікши «Забарвлене сонячне світло». Експозицію сформовано за підтримки Міністерства зовнішньої торгівлі та закордонних справ Угорщини. До неї увійшли збільшені фотографії ескізів, які було створено у майстерні Рота Мікши – однієї з найбільших художніх майстерень Австро-Угорської імперії кінця XIX ст., яка працювала у стилі модерн. Попередньо виставка також демонструвалася у Львівському Палаці мистецтв.

За кордоном

24 січня в Талліннському музеї ордерів у присутності послів України та Швеції в Естонії – М. Беци й Мікаеля Еріксона, відбулася церемонія передачі Національному історико-культурному заповіднику «Гетьманська столиця»

(м. Батурич Чернігівської обл.) копії шведського Ордена Меча. Цією нагородою, зокрема, у 1751 р. було відзначено Григорія Орлика, сина Пилипа Орлика. Ініціаторами створення копії ордена зразка 1748 р. з єдиного збереженого на сьогодні оригіналу, який знаходиться у колекції короля Швеції, стали – засновник Талліннського музею лицарських орденів, колекціонер Валерій Глушук (власне, він і профінансував проєкт) та керівник музею Катерина Лапінш. З дозволу короля Швеції Карла XVI Густава ювеліри шведських королівських орденів Х. і Ф. Ингеманссони виготовили точну копію Ордена Меча, використовуючи інструменти та технології XVIII ст.

Література

В Україні

11 січня в Сумах відбулася церемонія нагородження переможців Конкурсу малої прози «Open World – 2019», ініціатором та спонсором якого виступив меценат зі США Аддісон Хоффман, а організатором – Сумська мистецька студія «Орфей». На конкурс було надіслано майже 600 оповідань від авторів з різних міст України та з-за кордону. Призові місця посіли Х. Коціра (м. Київ), І. Агафонова-Ясінська (с. Тупальці Новоград-Волинського р-ну Житомирської обл.) та П. Ковальчук (м. Рівне).

Релігія

В Україні

24 січня Надзвичайний і Повноважний Посол Канади в Україні Лариса Галадза зустрілася у Києві з очільниками одразу двох українських церков – Предстоятелем Православної церкви України Епіфанієм і Главою Української греко-католицької церкви Блаженнішим Святославом. Під час зустрічей сторони підняли широке коло питань, звертаючи особливу увагу на роль церкви у сучасних обставинах життя Української держави.

А 31 січня у Києві відбулася зустріч Предстоятеля Православної церкви України Епіфанія та Державного секретаря США Майка Помпео. Учасники обговорили становлення ПЦУ, розширення нею міжнародних зв'язків, а також виклики, постали на тимчасово окупованих Росією територіях Донбасу та Криму.

За кордоном

7 січня Константинопольський патріарх Варфоломій привітав українців з Різдвом Христовим під час святкової літургії у храмі Св. Миколая у Стамбулі. Патріарх наголосив на своїй любові до України та побажав миру та добра.

Благодійність

За кордоном

13 січня до Дня захисника свободи Литви відбувся IV Благодійний концерт-телемарафон на підтримку України «Kartu iki pergales/Разом до перемоги», який цьогогоріч було проведено у форматі телемосту Литва – Україна у прямому ефірі телеканалів «LRT» та «5 канал». Захід пройшов під патронатом та за безпосередньої участі президента Литви Гітанаса Науседи. Учасниками марафону також стали міністри закордонних справ і оборони Литовської Республіки, представники литовського політикуму й акредитованого у Литві дипкорпусу – зокрема послы України, Великої Британії, Фінляндії, тимчасово повірені у справах США, Грузії, Швеції тощо. В українській студії до заходу долучився посол Литви в Україні Марюс Януконіс та українські високопосадовці. У прямому ефірі виступили знані виконавці з обох країн. Загалом під час концерту-телемарафону було зібрано понад 130 тис. євро, які підуть на допомогу українським військовим і постраждалим від війни українцям.

Просвітництво

За кордоном

У Туреччині в рамках телепроєкту «Бойові мистецтва», присвяченого воїнам різних країн, вийшла передача про бойове мистецтво козаків. Фільм було знято телекомпанією «ТРТ» в Історико-культурному комплексі «Запорозька Січ» Національного заповідника «Хортиця». Протягом п'яти днів ведучий програми Нехар Ерен навчався у запорізьких козаків володінню різними видами зброї, а також досліджував їхні звичаї та спосіб життя.

Національні меншини

В Україні

9 січня до 96-ї річниці з дня народження вірменського та українського режисера С. Параджанова в Чернігівському літературно-меморіальному музеї-заповіднику М. Коцюбинського відкрито виставку «Лицарі українського романтичного світосприйняття М. Коцюбинський і С. Параджанов». Захід реалізовано Вірменським товариством культурних зв'язків «АОКС-Україна» спільно з Департаментом культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської облдержадміністрації у рамках проєкту *Paraganov ART*. Відвідувачі змогли дізнатися багато цікавого про повість М. Коцюбинського «Тіні забутих предків» у кінопрочитанні С. Параджанова; ознайомитися з експозицією пересувної виставки, до якої увійшли особисті речі режисера та його родини з приватних архівів митців його найближчого оточення; взяти участь у засіданні кіноклубу *Paraganov-ART* за фрагментами відеофільму Р. Балаяна «Ніч в музеї Параджанова».

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю В Україні

19 та 29 січня у столиці в Червоному залі Будинку кіно було організовано покази кінофестивалю європейських фільмів «Єврофест: кіно для кожного», створеного для підвищення толерантності та рівності в українському суспільстві, а також розширення можливостей дозвілля для людей з інвалідністю. Демонструвалися стрічки «Робота без авторства» Флоріана Генкеля фон Доннерсмарка (Німеччина – Італія, 2018) та «Чемпіони» Хав'єра Фессера (Іспанія, 2018). Організатор події – компанія *Arthouse Traffic* за підтримки програми *Culture Bridges*, яка фінансується Європейським Союзом.

Матеріал підготувала

Г. М. Іванченко

завідувачка сектору ДЗК
відділу НАУІ Інформцентру
з питань культури та мистецтва

Комп'ютерне опрацювання та редагування ***І. Г. Піленко***

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 0,93. Б/т. Зам. 18. Безплатно

НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12